

Skiriu gimtajam miestui

Turinys

Prie marių ir Dangės	9
Pirmoji pilis kyla	17
Neramūs kaimynai	42
Žvalgyba mūšiu	54
Liūdnas laikas po mūšio	83
Šermenys	88
Stogdengio Valterio teismas	100
Bėglio keliai	108
Vokietis pas skalvius	121
Pietūs pas komtūrą	135
Pasiuntinio Gosvino kelionė į Pilsoto žemę	145
Piratai	155
Skalvių ir vokiečių karių laidotuvės	172
Pasiuntinio Gosvino kelionė tęsiasi	177
Pasiuntinys Gosvinas atvyksta į Mėmelį.....	181
Pasiuntinys pas baltus	198
Garisdos kaimas.....	207
Mėmelio pilies šventė	211
Atliekų tvarkymo kodeksas – privalomas	232
Mėmelio šventei praėjus.....	237
Pasiuntinys Gosvinas grįžta namo, į Goldingos pilį.....	243
Pavojus iš rytų	247
Augustės kova	260
Feniksas	265
Didžiosios laidotuvės	271
Čia bus Mėmelio pilis	274

– Ko gero, supratote, kad aš, per naktį pagalvojęs, priėmiau jūsų taikos pasiūlymą. Kitaip nebūčiau jūsų čia atsivedęs.

– Dabar grįžtame atgal į mūsų kaimą, pasikrauname dar prekių ir visi su keliais vežimais važiuojame į jūsų miestą. Kaime prie mūsų prisijungs keli mano žmonės ir žynys Tolmis. Jam bus labai įdomu pasižiūrėti, kaip vokiečiai gyvena ir kaip jų šventikai savo trejopą Dievą garbina...

Tebebuvo rytas, kai vežimas, prikrautas indų su „juoduoju žemės aliejumi“, sugrįžo į Garisdos kaimą. Pasiuntiniai su vietiniais žmonėmis pasistiprino sočiais pusryčiais iš vytintos jautienos, ropių ir lengvos giros. Grūsčiui davus nurodymą, po pusryčių į dar du vežimus buvo sukrautos vietinių kuršių pagamintos gėrybės: vytinta mėsa, juoda ruginė duona, brandinti varškės sūriai su kmynais ir bitininkų surinktas bičių medus ir vaškas.

Prieš vidurdienį trijų vežimų ir keliolikos raitelių gurguolė pajudėjo iš Garisdos į vakarus, link Mėmelio miesto. Vokiečių pasiuntiniai Valteris ir Leonas kartu su gurguole jojo į savo pilį patenkinti kelionės rezultatais ir tikėdamiesi netrukus pamatyti pilies bokštus.

Vežimuose šalia krovinių įsitaisę važiavo keletas Garisdos kaimo kuršių, tarp kurių buvo ir žynys Tolmis. Gurguolė po vidurdienio privažiavo Mėmelio prieigas, Valteris, prisimindamas netolimą praeitį, apžvelgė pasirodžiusį miškelį, už kurio liumpsi pelkė ir durpynas, kuriame jis vos nenuskendo. Pelkėje niekas per daug nepasikeitė, tik jaunų medžių ir krūmų daugiau priaugo, geriau paslėpė raistą nuo žmonių akių. Jodamas žirgu ir žiūrėdamas į krūmynais apaugusios pelkės pusę, Valteris pagalvojo: „Grįžus į pilį, reikės skirti kokią dieną ir gerai iširti tą kūlgrindą – maža kada gali prireikti to slapto tako per pelkę.“

Gurguolė sparčiai judėjo į vakarus ir netrukus privažiavo valstiečių ariamus laukus ir jų trobeles, netrukus prieš akis pasirodė medinės Mėmelio pilies sienos.

Mėmelio pilies šventė

Grįžę iš kelionės jau po vidurdienio, pilies pasiuntiniai Valteris su Leonu pasibeldė į pilies vartus. Atvėręs vartų langelį, pasiuntinius ir kartu su jais atvykusius Garisdos kuršius įtariai nužiūrėjo sargybinis ir tvirtai uždarė langelį sunkiu metaliniu skydeliu. Neilgai trukus vartai atsivėrė ir Valteriui su porininku bei Garisdos delegacijai su trimis vežimais sargyba leido patekti į pilies kiemą.

Pilies kieme atvykusiuosius pasitiko grupė sargybinių ir komtūras Bernardas su pasiuntiniu Gosvinu. Gosvinas, kaip ir planavo, kurį laiką norėjo praleisti Mėmelio pilyje, ir kartu su pilies šeimininku smalsiai dalyvavo pilies reikaluose.

– Sveikas sugrįžęs, Valteri, – pirmasis pasisveikino komtūras Bernardas.

– Matome, kad abu grįžote sveiki ir gyvi. Ir kartu su svečiais. Šaunuoliai! Pristatyk svečius, – pridūrė pasiuntinys Gosvinas.

– Sveiki, jūsų šviesybės! Su manimi atvyko atstovai ir prekijai iš Garisdos kaimo, kuris yra už ilgesnio kelio galo į rytus nuo mūsų pilies. Jie sutinka sudaryti amžiną taiką su mumis ir planuoja su savo prekėmis dalyvauti Mėmelio metų sukakties

šventėje ir mugėje. Tai va, atvykome visi gerų prekių vežimus pasikrovę. Į mugę žadėjo atvykti dar dviejų kaimų atstovai, kurie irgi panorą taikos ir prekybos, – Valteris pristatė svečius ir trumpai reziūmavo savo diplomatinis pasiekimus.

– Tvarka, tai statykite vežimus čia, pilies aikštės pakraštyje, kur jie bus saugūs. Arklius veskite į arklides, o patys galite įsikurti kareivinių pastato kairiajame krašte – ten yra laisvos vietos. Valteris ir Leonas jumis pasirūpins ir parodys, kas kur yra. O vakare prašau jūsų vadovų susitikti prie vakarienės stalo viršuje, verandoje, – Bernardas davė nurodymus ir pakvietė svečius į susipažinimo vakarienę.

Delegacija buvo svetingai priimta, gurguolės arkliai iškinkyti ir kartu su raitelių žirgais nuvesti į arklides. Kuršiams Valteris parodė jų laikiną būstą apsistoti ir supažindino, kur kas yra pilyje. Visiems atvykusiems Garisdos kuršių kaimo svečiams vakarienė tą vakarą buvo paruošta pilies kieme kartu su visais pilies žmonėmis. Kuršių vadas Grūstis, žynys Tolmis ir dar keli vyresni svečiai planavo vakarieniauti su Bernardu ir Gosvinu verandoje, tad jie tik lengvai užkando ir atsigėrė vandens po kelionės. Valteris pasikvietė pilies špitolininką Tomą ir supažindino jį su žyniu Tolmiu, manydamas, kad šie du vyrai galės gerai pabendrauti ir ras daug aptartino dėl panašių pomėgių ir medicininių bei alcheminių tyrinėjimų patirties. Taip ir atsitiko. Abu eskulapai greitai nugužėjo į Tomo laboratoriją ir ten užsidarė ilgoms diskusijoms ir žinioms apsieisti. Valteris dar pagalvojo žiūrėdamas mokslinčiams pavymui: „Gal didelio gaisro ir dūmų nesukels eksperimentuodami tie alchemikai...“ Mat Tomas su savo bandymais ir eksperimentais kartais sukeldavo nemažai dūmų savo laboratorijoje, po to jo alchemijos pasiekimų kvapas ilgakai sklaidydavosi pilies apylinkėse... Kol pilies žmonės su atvykusiais Garisdos kuršiais stiprinosi vakariene pilies kieme, susėdę prie didelių bendrų stalų, pilies viršutinėje verandoje vadams ir valdovams tarnai paruošė kviestinę vakarienę prie didelio apskrito stalo.

Pilies vyriausiasis virėjas Svenas tokiai progai buvo paruošęs keletą valgių: didelį veršienos kumpį, kuris prieš kepant buvo pusdienį marinuojamas sūriame vandenyje, o po to prikaišytas rūkytų kiaulienos lašinukų ir džiovintų lauro lapų ir iškeptas. Kumpis buvo patiektas su baltu grietinės padažu su svogūnais ir džiovintais baravykais.

Kas norėjo žuvies, galėjo paskanauti šviežiausios tą rytą Mēmelio žvejų sugautos ir svieste iškeptos marių lydekos su svogūnais.

Iš daržovių svečiams virėjai patiekė troškintų morkų, ropių ir su kmynais troškintų kopūstų.

Ant stalo gulėjo lininiu rankšluosčiu pridengta paraikyta juoda ruginė duona su kmynais, iškepta ant marių nendrių lapų.

Užsigėrė svečiai viską šaltinio vandeniu su mėtų lapeliais.

Desertui virėjas Svenas paruošė vyniotinio su miško uogomis ir laukinių bičių medumi.

Pasiuntinys Gosvinas vakarienei skyrė gero raudonojo bavarieško vyno ąsotį iš savo atsivežtų atsargų.

Vakare prie stalo verandoje susirinko komtūras Bernardas, pasiuntinys Gosvinas, patarėjas Valteris, špitolininkas Tomas ir kuršiai: vadas Grūstis ir žynys Tolmis su dar pora savo svarbesnių gentainių. Į vakarienę atvyko ir pakviestas Mēmelio tarybos narys Hubertas. Vakaras nusimatė ramus, be lietaus, o gražus vaizdas į augantį miestą nuo verandos ir skanūs kvapai ant stalo nuteikė gerai vakarienei ir turiningam pokalbiui.

Po verandą vaikščiojo ir tarpusavyje šnekėjosi susirinkę kviestiniai svečiai ir pilies gyventojai. Pasiuntinys Gosvinas pasikvietė Bernardą ir Valterį ir tyliai susakė jiems apie savo pamąstymus dėl „juodojo žemės aliejaus“ – naftos:

– Ponai, Garisdos kuršiai turi mums karybai ir kitiems reikalams tinkamo „juodojo žemės aliejaus“ – naftos – telkinis. Mes žinome, kaip su ta nafta galima pasigaminti padegamuosius sviedinius balistai. Jokiu būdu negalima leisti padegamųjų sviedinių receptui ir gamybos būdai pasklisti už mūsų pilies

sienų. Saugokit jį. Elkitės labai atsakingai. Dar reikia sutarti su Garisdos žmonėmis, kad didesnius kiekus „juodojo žemės aliejaus“ jie tieks tik mūsų piliai.

Kuriam laikui praėjus, Bernardas jau sėdėjo užstalėje ir stipriu ir aiškiu balsu pakvietė visus surinkusius prie stalo:

– Mieli svečiai, prašau sėskitės ir pradėkime.

Antrą kartą raginti nereikėjo, žmonės jau buvo praalkę ir jų gurgiantys pilvai ruošėsi skaniai pavakarieniauti.

Šeimininkai ir svečiai taip įniko į valgius, kad buvo girdėti tik čepsėjimas ir indų skambėjimas. Retkarčiais vienas ar kitas atsistojęs pasivaikščiodavo po verandą, kad maistas geriau susigulėtų skrandyje.

Vienam svečiui, regis, Hubertui, vaikstant po verandą ir grožintis Dangės upės tėkme ir jos vingiu, prie jo priėjo komtūras Bernardas ir pažvelgė ten pat, kur ir svečias žiūrėjo.

Upės paviršiumi lėtai plaukė teršalų dėmės...

– Hmm, vis dėlto teršėjai dar nesusitvarkė, – atkreipė dėmesį Bernardas.

– Išsiaiškinsime ir nubausime. Yra vienas įtariamasis odininkas, – užtikrino komtūrą tarybos narys.

– Gerai, Hubertai, išsiaiškinkite, tik bausime nenaudėlį po Mėmelio šventės, kad negadintume žmonėms geros nuotikos, – sutiko Bernardas.

Svečiai švariai sudorojo gardžius valgius ir pradėjo skirstytis į savo nakvynės vietas. Verandoje pasiliko Gosvinas, Bernardas, Grūstis ir dar vienas Garisdos genties kuršis. Vyrų susėdo prie stalo arčiau vienas kito ir kas gurgšnodamas vyną su vandeniui, o kas žolelių arbatą aptarinėjo gyvenimo reikalus. Aptarė derlių, orą ir bendro sugyvenimo principus.

Bernardas pažadėjo, kad stabmeldžių dievybių ir tikėjimo Mėmelio vokiečiai nelies, nes ir katalikų Dievas, nors ir vienas, bet yra trijuose būviuose – taigi trigubas. Be to, yra ir bloga dievybė – šėtonas.

Yra krikščionių ir visa galybė šventųjų, kuriuos tam tikromis progomis jie garbina. Kartu vyrai priėjo prie išvados, kad kiekvienam krikščionių Dievui ar šventajam galima surasti pagonišką atitikmenį – antrininką.

Ir ko žmonėms dėl to jaudintis ar kariauti? Geriau lai tie dievai ir šventieji patys tarp savęs santykius išsiaiškina, o žmonėms yra ir taip vargu: žemę dirbti, amatus vystyti ir vaikus auginti.

Grūstis užsiminė apie augantį vokiečių kolonistų kaimą aplink pilį:

– Ponai vokiečiai, per pastaruosius metus privažiavo į šią vietą daug žmonių iš Vokietijos ir kitų šalių. Jie statosi namus ir užima žemes, kurios prieš tai vietinėms gentims priklausė. Kiek tai dar tęsis? Kur bus ribos?

– Grūsti, atvažiuojantys žmonės atvyksta ne tuščiomis rankomis. Jie atsiveža savo įnagius ir žinias. Su visu tuo žeme galima geriau dirbti ir gauti didesnę derlių. Vystomi amatai, gaminami daiktai, kurių vietiniai iki tol negamino. Taigi, tos žemės kolonistai užėmė visai nedaug, o naudos iš jos gauna daugiau nei vietiniai iki tol. Ir vietinėms gentims yra naudos – jos įgauna naujų įgūdžių ir žinių. Taip kartu galima gerai sugyventi. Svarbu tik nesipykti ir nekariauti, – komtūras Bernardas diplomatiškai viską paaiškino kuršių vadui.

Grūstis pamastė, pagalvojo ir, palinksėjęs galva, sutiko:

– Gal ir taip... Pagyvensime – pamatysime.

Pasiuntinys Gosvinas atsargiai užvedė kalbą apie „juodąją žemės aliejų“:

– Grūsti, jūsų gentis išgauna iš žemių tokį „juodąją žemės aliejų“, dar nafta vadinamą. Tai gera medžiaga, kaip degutas. Ji tinka laivams ir namams dažyti, taip juos apsaugant nuo vandens ir lietaus. Va, mūsų špitolininkas Tomas ir jūsų žynys Tolmis vėl iš karto po vakarienės nubėgo į laboratoriją eksperimentuoti su ta medžiaga. Tikiuosi, kad pilies jie nepadegs, bent šį vakarą.

„Šiaip tą Tomo laboratoriją reikėtų iškelti už pilies, kur nors šalia marių“, – pasiklausęs Gosvino, pagalvojo sau Bernardas.

– Grūsti, yra žinių, kad šitas aliejus gerai tinka gydymo reikalams. O į mūsų pilies ir miesto gydytojus kreipiasi ne tik vokiečiai, bet ir aplinkinių genčių žmonės. Mieste mes net Žaliają špitolę įsteigėme visiems ligoniams gydyti. Tik yra vienas rimtas reikalas. Jei į negeras rankas papuls šis aliejus, gali nemažai bėdų pridaryti visiems. Todėl gal sutarkime, kad tik mūsų pilis iš jūsų gaus „juodąjį žemės aliejų“? Jei kam reikės jo vaisiams ar kokį laivą nudažyti, galės iš mūsų visko nusipirkti. Taigi pasidalysime darbus: jūsų gentis aliejų išgaus ir gabens mums, o mūsų pilies žmonės iš jo gamins produktus ir juos pardavinės.

Grūstis sutiko:

– Gerai, Bernardai. Sutarkime dėl to penkeriems metams. Pažiūrėsime, kaip seksis mūsų verslas su jumis.

Vyrai paspaudė vienas kitam ranką ir tuo užtvirtino sutarimą.

Tą vakarą visi išsiskirstė po savo miegamuosius ir pasimeldė kietai miegojo iki pat ryto.

Kai išaušo 1253 metų rugpjūčio 1-oji, Mēmelio pilies šventė su muge jau prasidėjo mieste. Rytas buvo saulėtas ir giedras. Keli purūs ir balti debesėliai aukštai danguje nerūpestingai ganėsi, nekeldami jokios lietaus grėsmės. Į Mēmelio miestą iš aplinkinių kaimų ir gyvenviečių vežimais, pilnais prikrautų prekių, suvažiavo prekijai ir valstiečiai. Krantinėse po truputį švartavosi iš pamario kaimelių atplaukusių žvejų laiveliai. Buvo vienas kitas laivas iš Liubeko ir Rygos. Miesto aikštėse ir krantinėse jau kelias dienas virė guvi prekyba ir po visą miestą sklido šurmulyš bei sklaidėsi gaminamų ir čia pat valgomų valgių kvapai. Žmonės vaikštinėjo, bendravo, derėjosi, mainė, pirkto ir pardavinėjo savo darbu sukurtą gerą. Klegėjo įvairios kalbos ir dialektai. Buvo matyti atvažiavę svečiai iš Padagalės, Kretingės, Garisdos ir Gintų gyvenviečių. Skalvių vadas Joris

po to, kai atvyko į Mēmelio pilį kartu su vokiečių gurguole, spėriai apsižvalgė po statomą pilį ir miestą per porą dienų ir vėl šokęs į balną greitai sugrįžo į Gintus, kur nurodė savo gentainiams tuoj pat vykti su Gintų skalvių prekėmis į Mēmelį, kad prekiautų mugėje.

Po vakarykštės vakarienės pilies vadovai ir Garisdos kuršiai atsikėlė anksti ir žvalūs, nes iš vakaro nei alaus, nei vyno nepadaugino. Tik komtūras Bernardas ilgokai vaikštinėjo po savo apartamentus, lankstė ir džiaugėsi savo lanksčiais sąnariais, vis trynė kojų sąnarius tepalu, gautu iš žynio Tolmio, mat komtūro amžius darė savo ir garbaus vyro sąnariai nebuvo tokie kaip dvidešimtmečio. Visos pilies gyventojai tą rytą irgi kėlėsi gana anksti ir greitai įsitraukė į gyvenimo rutiną: taisėsi pusryčius, meldėsi ir ruošėsi dienos darbams. Darbo diena daug kam nebus ilga, mat nemažai kas planavo pasivaikščioti po šventinį miestą, įsigyti reikalingų daiktų iš prekijų, o vakarop didžiojoje miesto aikštėje buvo suplanuota puota su linksmybėmis.

Garisdos kuršiai su savo vežimais išvažiavo į miesto didžiąją aikštę kelių miesto gatvių sankryžoje ir joje įsitaisė pardavinėti atsivežtų molinių puodų, bičių medaus, vaško, išdirbtų kailių ir į nedidelius molinius indelius išpilstyto žynio Tolmio pagaminto vaistinio tepalo nuo sąnarių skausmo. Tokio tepalo gerą indą vakar dovanų iš Tolmio ir gavo komtūras Bernardas. Bernardas, pasitaręs su Tomu, tepalą išbandė dar iš vakaro, prieš užmigdamas. Komtūras vaistais išsitrynė abiejų kelių sąnarius. Tepalas kvėpėjo keistai ir aštriai, bet komtūrai labai patiko ir tiko. Bernardas buvo tikras, kad tik dėl Tolmio tepalo šiandien iš ryto jis atsikėlė geros nuotaikos ir beveik neskaudančiais keliais. Pilies špitolininkas Tomas vakar dar spėjo pauostydamas ir paragaudamas patikrinti Tolmio tepalą ir užtikrino komtūrą, kad „tepalas pagamintas iš naftos, bičių pikio, vaško ir pušų ūglių su kadagio šakelėmis, ir jis turi labai tikti komtūrai...“

Mēmelio pirmojo gimtadienio dieną Gosvinas ir Bernardas nusprendė pasivaikščioti miesto gatvėmis ir aplankyti suvažiavusius prekijus, o vakarop nueiti į miesto didžiąją aikštę ir kartu su bendrapiliečiais ir kviestiniais svečiais paminėti miesto sukaktį. Kartu su savimi valdovai pasikvietė patarėją Valterį, o visus tris garbingus žmones lydėjo dešimties sargybinių grupė. Šiek tiek atsilikdami sargybiniai sekė priekyje einančią trijulę. Bernardas, Gosvinas ir Valteris gėrėjosi besiplečiančiu miestu, eidami nuo aikštės link aikštės, sveikindamiesi su miestelėnais ir sustodami pasikalbėti su jais. Miesto žmonės buvo geranoriški. Nors dauguma iš jų tik prieš kokius metus ar dvejus atvyko iš Vokietijos šiaurės, kolonistai jau buvo apsipratę naujoje vietoje ir susigyvenę bei pažinojo kaimynus ir pilies gyventojus. Daugelio gyventojų namuose krykštavo ir lakstė vaikai.

Vokiečių grupė priėjo pirmąją dulkėtą aikštę nuo pilies, kurioje įsikūrė vietiniai kalviai ir šalia – atvažiavę keli vežimai iš Padagalės ir Babrūnės kaimų. Valteris iš karto pažino galingąjį sėmą Grumadą ir su juo pasisveikino. Sembas Valteriui neatsakė ir neatrodė patenkintas susitikimu. Jis sėdėjo viename vežime ir pasiėmęs šiaudą krapštė tarpdančius, žiūrėdamas kažkur į tolį ir į šoną nuo priėjusių pilies žmonių, taip juos ignoruodamas. Tik keli sembai, žemaičiai ir Padagalės kaimo vadas Rožgis pasisveikindami linktelėjo priėjusiems vokiečiams:

– Gera diena, Valteri Vali, – pradėjo pokalbį žemaitis Rožgis. – Va, matai, mes atvykome ir prekiaujame savo geru, – Rožgis parodė ranka į vežimuose sukrautas prekes.

Žemaičiai jau buvo kiek suprekiavę su vietiniais pirkėjais, nes jų vežimuose buvo matyti sukrauti Mēmelio kalvių pagaminti padargai žemei dirbti. Tarp kalvių prekystalių ir jų pašiūrių su darbo vietomis vaikščiojo žemaičiai, žvalgydamiesi į meistrų darbus ir kalbėdamiesi su vietiniais, o keli miestiečiai buvo priėję prie Padagalės ir Babrūnės žemaičių vežimų

ir atsirėmę į juos kalbėjosi su svečiais. Kalviai čia pat, aikštėje, dirbo savo darbus, kaitindami metalą žaizdruose ir kaldami jį ant priekalų. Aplink buvo girdimas skambus kalamo karšto metalo garso ir žmonių kalbų mišinys.

„Metalo garsas sklinda kaip gerame mūšyje, kai kalavijas į kalaviją trenkiasi ir piktos žiežirbos laksto. Tik kvapas anglies ir įkaitusio metalo tvyro aikštėje, o nei kraujo, šlapios žemės ar prakaito nesimato. Ir riksmų nesigirdi“, – apžvelgęs aikštę, susimąstė Bernardas.

– Aš irgi taip maštau. Garsai ir kvapai čia tokie panašūs kaip žiauriame mūšyje, tik aimanų ir laidotuvių po to nebus, – pažiūrėjęs į draugą Bernardą ir, pasilenkęs prie jo ausies, tyliai pasakė Gosvinas, plačiai nusišypsodamas balta dantų eile.

– Gosvinai, jūs mintis skaitote? – Bernardas apsimetė išsigandęs, pažiūrėdamas savo apvaliomis akimis į bičiulį pasiuntinį.

– Neskaitau, paprasčiausiai tai taip panašu ir suprantama.

– Taikingas darbas ir prekyba yra daug geriau už karą ir vietinės gentys su tuo vis labiau sutinka. Daug jų atstovų suvažiavo į Mēmelio gimtadienio šventę, – susakė savo pastebėjimus Valteris.

– Vade Rožgi, kviečiame šį vakarą jus ir vieną lydintį asmenį apsilankyti didžiojoje miesto aikštėje, kur bus iškelta puota miesto svečiams. Lauksime, – pakvietė Bernardas žemaitį.

– Gerai, atvyksiu. Lydės mane niūrusis sembas Grumadas. Gal pabendravus pasikeis jo nuomonė apie vokiečius į gerą pusę? – pažadėjo Rožgis.

Vokiečiai palinkėjo Padagalės kaimo žemaičiams ir Mēmelio darbštiems kalviams geros prekybos ir atsisveikinę patraukė toliau apžiūrinėti miesto šventės.

Valdovai, lydimi apsaugos, patraukė į kitas Mēmelio aikštes, eidami dulkėtomis gatvelėmis, tarpais išklotomis nauju akmeniniu grindiniu. Kai kur žmonės dar vaikščiojo senu, iš medžio lentų pagamintu grindiniu, bet pastarojo buvo likę

mažai, nes miestiečiai uoliai laikėsi naujausių miesto grindinių tiesimo taisyklių ir jau kurį laiką tiesė tik akmens dangą. Vyriausiajam statybininkui Dirkuui prižiūrint, daugelis miesto aikščių jau buvo išgrįstos akmenimis, tai mažino purvą jose ir miestas atrodė švarus ir tvarkingas. Į vieną naujausių miesto aikščių kaip tik kairiajame Dangės krante, šalia marių, netrukus pataikė garbūs valdovai su juos lydintiais sargybiniais ir Valteriu.

Pasiuntinys Valteris, eidamas beveik tuščia aikšte, vėl pastebėjo pažįstamus veidus iš neseniai jo aplankytų gyvenviečių, apie ką pasakė savo valdovams:

– Matau žemaičių ir kuršių vadą Veltūną iš Kretingės pilies. Tarp kitko, Bernardai, jo žmogus vadovavo jungtiniam baltų antpuoliui, kuris buvo prieš metus, kada riteris Karlas gavo gerą smūgį kuoka į savo plieninių šarvų šalną, po ko sirgo porą mėnesių. Taip pat tame mūšyje žuvo dešimt mūsų pilies karių. Štai Kretingės pilies vežimai stovi aikštės pakraštyje. Ir žemaičių bei kuršių vyrų būrelis aplink vežimus sustojęs laukia.

– Valteri, puikios tavo akys ir atmintis gera. Matyt, tu su kuoka dar nebuvai stipriai gavęs į kaktą... Gerai, kad buvę priešininkai atvyko. Na, eime, susipažinsime su mielais kaimynais, – šyptelėjo pasiuntinys Gosvinas, eidamas link kelių aikštėje sustatytų Kretingės vežimų.

Vežimai stovėjo prikrauti nedidelių kubilų su medumi ir vašku. Tarp kubilų gulėjo ir kitos prekės. Arkliai vangiai rupšnojo šieną iš vežimų ir nuobodžiavo, kartais pamindžiukuodami ir paprunkšdami.

Vokiečiams einant aikšte link žemaičių ir kuršių, kurie būriavosi aikštės pakraštyje, šalia savo gero, Kretingės vyrai su nerimo ir atsisuko į vokiečius, tvirtai atsistodami priešais ir įsispresdami rankomis į raumeningų liemenų šonus. Žemaičiai ir kuršiai buvo be ginklų ir grupė vokiečių, tarp kurių buvo ginkluoti sargybiniai, matyt, sukėlė Veltūno vyrams nerimą. Vokiečiai sustojo likus dvidešimčiai žingsnių iki svečių ir

stebėjo įsitempusius žemaičių veidus. Įtampa augo abiejose žmonių grupėse. Vyrų įtariais žvilgsniais smaigstė priešininkus, vertino padėtį ir aplinką, mintyse svarstydami, kas bus toliau ir kaip jiems elgtis.

– Gera diena, garbūs kariai ir vyrai iš Kretingės pilies! Mes ateiname su taika. Mūsų sargyba savo ginklus laiko makštyse ir jų neištrauks, – garsiai pasakė komtūras Bernardas, kad visi aiškiai girdėtų. Mėmelio pilies vadovas vienas išėjo iš vokiečių būrelio ir sparčiau nuėjo link žemaičių. Komtūras ėjo išskleidęs rankas į šonus, atvirais delnais ir šypsodamasis visais dantimis, tuo aiškiai parodydamas savo taikingumą.

Įtampa nublūgo ir žemaičiai su kuršiais tarpusavyje kažką ramiai aptarinėjo. Netrukus iš Kretingės vyrų tarpo išėjo aukštas, stotingas vyras ir nuėjo link besitartinančio vokiečio, irgi ištiesęs abi rankas į šonus ir taip parodydamas, kad ateina be ginklų.

– Aš esu Veltūnas, Kretingės žemaičių ir kuršių vadas, – garsiai prisistatė vokiečiams besitartinantis žmogus.

– Žinom, žinom ir sveikiname tave atvykus, garbingas vyre. Mūsų pasiuntinys Valteris Valis neseniai jus aplankė ir mums daug ką papasakojo apie jus, – iš toliau sušuko komtūras Bernardas.

Veltūnas ir Bernardas priartėjo vienas prie kito per porą žingsnių, tada nuleido prieš tai į šonus ištiestas rankas ir priėję pasisveikino tvirtu rankų paspaudimu. Aikštėje įtampa dingo visiškai ir žemaičių ir vokiečių būreliuose pasigirdo palengvėjimo atodūsiai.

Mėmelio komtūras ir kuršis tarpusavyje pakalbėjo, dar kartą paspaudė vienas kitam ranką, Bernardas davė nurodymą sargybiniais likti stovėti aikštės pakraštyje ir mostu pakvietė prisijungti prie tolesnio pokalbio Valterį ir Gosviną. Veltūnas irgi iš savo būrio pasikvietė porą vyrų.

Aikštėje taip ir išsidėstė visi susirinkę: viename krašte lūkuojuojantys vokiečių sargybiniai, kitame krašte prie sustatytų